

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **Š. B.**
bytem X
zastoupen obecným zmocněncem Mgr. L. F.
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2021, č. j. MPSV-2021/145098-921,
sp. zn. SZ/MPSV-2021/105562-921,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 26. 4. 2021, č. j. 38710/21/VY, zamítl žádost žalobce o dávku pro osoby se zdravotním postižením – příspěvek na zvláštní pomůcku (stavební práce spojené

s uzpůsobením koupelny a WC včetně rozšíření dveří) dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o poskytování dávek“), neboť žalobce nesplňuje podmínky § 9 odst. 1 a 4 uvedeného zákona. Odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že závěry posudkové komise nereflktují zdravotní stav žalobce, třebaže z lékařských zpráv je zřejmé, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý a dlouhodobě se zhoršuje. Posudková komise žalovaného uvádí, že žalobce je schopen ujít vzdálenost 200 metrů, což není pravda. Z lékařských zpráv jasně vyplývá, že pohybové schopnosti žalobce jsou natolik omezené, že je nucen pohybovat se mimo domov pouze s doprovodem, a rovněž na mechanickém vozíku. Zdravotní stav žalobce měl tedy být zjišťován důkladněji. Závěrem žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2015, č. j. 8 Ads 77/2015 – 55, a navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a přiznal žalobci příspěvek na zvláštní pomůcku.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný uvádí, že posudková komise vycházela z veškeré relevantní zdravotnické dokumentace včetně dokumentace, kterou ve správním řízení doložil žalobce. Výčet zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku je taxativní. Stav žalobce v taxativním výčtu není uveden, nelze mu tedy příspěvek poskytnout. Objektivizovaná diagnóza žalobce, založená na analýze dostupné zdravotnické dokumentace, nevyvrací schopnost žalobce ujít 200 m; jedná se tedy o podložený závěr posudkové komise. Ve správním řízení dle žalovaného nedošlo k žádnému pochybení a napadené rozhodnutí nemá žádné vady. Žalovaný proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
5. Žaloba **není** důvodná.
6. Podle § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek *Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Podle odst. 4 téhož ustanovení zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.*
7. Podle přílohy I. bodu 1. zákona o poskytování dávek přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku odůvodňuje těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí, za kterou se považují zdravotní stavy dále uvedené pod písm. a) – n) tohoto bodu. Jedná se o výčet taxativní, jiná postižení nosného nebo pohybového ústrojí nejsou pro přiznání dávky relevantní (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016 – 29).

8. To, zda zdravotní stav žalobce představuje některé z postižení uvedených v příloze I. zákona o poskytování dávek, je odbornou lékařskou otázkou, k jejímuž komplexnímu posouzení nemá soud (ani správní orgán) potřebné odborné znalosti. Z tohoto důvodu posuzuje zdravotní stav občanů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného správního rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 Ads 93/2012 – 33).
9. Při hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudkových závěrů krajský soud vychází ze zásady, že obecnější posouzení postačí tehdy, pokud posudková komise vychází z kompletní zdravotnické dokumentace, posuzovaná osoba k posouzení nic nenamítá nebo uplatní námitky pouze obecného charakteru a její zdravotní stav bez bližšího zkoumání vylučuje, že by se mohlo jednat o některé z postižení odůvodňujících přiznání požadované dávky (případně dokonce do té míry, že je to zřejmé i pro laika). V takovém případě by bylo bezúčelným formalismem trvat na důkladném odůvodnění ke každému z více než 30 zdravotních stavů.
10. Posudková komise by tedy měla ve svém odůvodnění reagovat zejména na ty poznatky o zdravotním stavu zjištěné ze shromážděné zdravotní dokumentace, které jsou dle obsahu podání žadatele rozhodující a které případně poukazují na podstatná zdravotní omezení. U nich je pak nutné přesvědčivě odůvodnit a vysvětlit, z jakého důvodu popsaná onemocnění nepředstavují zdravotní postižení dle příslušného bodu přílohy k zákonu o posuzování dávek.
11. V nynější věci žalobce ve své žádosti uvedl, že o dávku žádá z důvodu omezení pohyblivosti. Při posouzení v prvním stupni posudkový lékař výslovně uvádí, že v případě žalobce se jedná o těžkou vadu pohybového nebo nosného systému. Žalobce dále v řízení opakovaně uváděl, že se pohybuje jen s velkými obtížemi.
12. Ze zdravotní dokumentace vyplývá, že žalobce trpí oboustrannou primární gonartrózou (tedy artrózou kolenních kloubů). Ze zdravotní zprávy MUDr. F. z rehabilitační kliniky ze dne 1. 2. 2021 se podává, že žalobce chodí o dvou francouzských holích s dopomocí jedné osoby, chůze nejistá, pomalá. Posazení z lehu a postavení zvládne s dopomocí jedné osoby (sám z lůžka nevstane). Dle zprávy ze dne 4. 6. 2021 chůze po ordinaci s dopomocí s oporou francouzských holí, stoj s oporou o lehátko, výrazná hypotrofie svalů dolních končetin, pravá dolní končetina neplní opornou funkci, zhoršení atrofie levé dolní končetiny. Dle ortopedického vyšetření MUDr. D. ze dne 3. 6. 2021 obtížná chůze na 2FH s doprovodem, pravá dolní končetina nemá opěrnou funkci, hypotrofie svalů.
13. Žádné další posudkově významné diagnózy ze zdravotnické dokumentace nevyplývají. Ani žalobce ve správním řízení (a ani v žalobě) nepoukazuje na jiná významná postižení s vlivem na pohyblivost. Omezuje se pouze na obecný nesouhlas se závěry posudkové komise žalovaného a odmítá, že by byl schopen chůze do vzdálenosti 200 metrů.

14. V této dílčí otázce lze dát žalobci za pravdu – krajský soud taktéž v posudku o zdravotním stavu nenalezl odůvodnění tohoto dílčího závěru, tj. proč by žalobce přes opačné závěry rehabilitační lékařky a ortopeda a při ztrátě opěrné funkce levé dolní končetiny a atrofii svalstva dolních končetin měl být schopen ujít asi 200 m.
15. Sama o sobě však tato vada nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť schopnost chůze na vzdálenost 200 m není kritériem pro přiznání požadované dávky. Tím je, jak žalovaný vysvětlil již v napadeném rozhodnutí, v případě pohybových omezení existence zdravotního postižení uvedeného v příloze I. bodu 1. písm. a) – n) zákona o poskytování dávek. Žádným z těchto postižení dle posudkové komise žalobce netrpí.
16. Tento závěr pak žalobce ve správním řízení ani v žalobě nijak konkrétně nezpochybnil a ani neuvádí, pod které písmeno přílohy k zákonu o poskytování dávek měla posudková komise zdravotní stav žalobce zařadit.
17. V tomto směru by dle krajského soudu mohlo z povahy zdravotních zjištění teoreticky přicházet v úvahu pouze zdravotní postižení dle I. části, bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu o poskytování dávek, tj. *těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina*. Z jazykového i systematického výkladu části I bodu 1 přílohy k zákonu o poskytování dávek je zřejmé, že zákonodárce stanovil ohledně postižení pod písm. g) dvě podmínky, jednak že porucha pohyblivosti musí být založena postižením tří a více funkčních celků, přičemž funkčním celkem se rozumí trup, pánev a končetina, a jednak souhrnně musí tato postižení způsobovat těžkou funkční poruchu pohyblivosti (srov. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 11. 8. 2020, č. j. 42 Ad 10/2019 – 30, nebo ze dne 3. 2. 2022, č. j. 58 Ad 13/2021 – 40). Je proto třeba hodnotit zjištěné funkční poruchy více funkčních celků komplexně na základě společného působení zjištěných postižení funkčních celků.
18. Obecně dále platí, že pakliže je zjištěna těžká funkční porucha pohyblivosti, je zásadně třeba se pečlivě zabývat případným postižením funkčních celků (trup, pánev a končetiny) a jejich vlivem na pohyblivost žadatele o dávku. Zákon nevyžaduje, aby tento vliv měl určitou kvalitu, z povahy věci se však nesmí jednat o vliv zanedbatelný. Pokud je v lékařské dokumentaci popsáno postižení ostatních funkčních celků, které by mohlo mít vliv na pohyblivost, je třeba je posudkově vypořádat.
19. Žalobce však nejenže v tomto směru v žalobě nic netvrdí (a řízení o žalobě je dle § 75 odst. 2 s. ř. s. ovládáno dispoziční zásadou), ani v řízení před správními orgány žádné indicie o postižení ostatních funkčních celků, která by mohla mít vliv na pohyblivost žalobce, nevyšly najevo, a to ani z lékařských zpráv doložených žalobcem. V nich se žádné diagnózy k ostatním funkčním celkům nenacházejí.
20. Posudkové závěry komise žalovaného, podle níž je na hrudní páteři popisována pouze hyperkyfosa a omezená hybnost, na horních končetinách není popisována paretická symptomatologie ani zjevnější kloubní postižení, a v případě žalobce se tudíž nejedná o těžkou funkční poruchu pohyblivosti na základě postižení 3 a více funkčních celků, vyhodnotil krajský soud jako dostačující.
21. Jakkoliv právní úprava, která pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku nevyžaduje jen těžkou funkční poruchu pohyblivosti, ale taktéž podmínku, že se na ní podílí funkční postižení alespoň 3 funkčních celků pohybového ústrojí, je ve vztahu k žadatelům o dávku

restriktivní, úkolem krajského soudu není polemizovat s řešením, které zákonodárce zvolil. Je totiž zejména na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007 – 72).

22. Jelikož tedy posudková komise žalovaného ve zdravotnické dokumentaci žalobce nenalezla mimo funkčního postižení obou dolních končetin informace o takovém postižení dalšího funkčního celku pohybového ústrojí, které by mohlo mít vliv na pohyblivost žalobce, žalobce žádné konkrétní námitky k posouzení svého zdravotního stavu ve správním řízení ani v řízení před soudem nevznášel, a ani krajský soud po seznámení se s posudkovými závěry a popsáním zdravotním stavem žalobce žádné důvody k pochybnostem nezjistil, vyhodnotil posudkové závěry a závěry napadeného rozhodnutí jako dostatečné a přesvědčivé.
23. Závěrem krajský soud uvádí, že mu vůbec není jasný význam odkazu žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2015, č. j. 8 Ads 77/2015 – 55. V něm se kasační soud zabýval otázkou, zda změna v umístění koupelny a WC oproti původnímu stavu může být stavební úpravou, na kterou lze žádat příspěvek na zvláštní pomůcku. Tato otázka však v nynějším případě v řízení před žalovaným nevyvstala, neboť správní orgány dospěly k závěru, že zdravotní stav žalobce vůbec neumožňuje požadovanou dávku přiznat.

V. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 22. června 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce